

4. Пархоменко Н. М. Джерела права: проблеми теорії та методології. [Монографія] / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К.: Юридична думка, 2008. С. 317.

5. Рішення Київського районного суду м. Харкова у справі № 953/4882/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114681783>

6. Система-онлайн – сервіс перевірки компаній URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/119546729/>

7. Ухвала Вишого антикорупційного суду від 31.10.2024 р. URL: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=122788762&red=1000030cd47e6e47903a271fa66146fa192533&d=5>

8. Рішення Федерального фінансового суду (BFH) Urteil. URL: <https://www.bundesfinanzhof.de/de/entscheidung/entscheidungen-online/detail/STRE202310057/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-59>

Мельничук Р. В.,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри державно-правових дисциплін

ПВНЗ «Європейський університет»

м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ

Адміністративне право як галузь публічного права відіграє провідну роль у забезпеченні законності та правопорядку в державі. Теоретичне осмислення поняття та сутності адміністративного правопорушення є важливою передумовою для ефективного правозастосування та вдосконалення системи адміністративної юстиції.

У науковій літературі вітчизняної адміністративістики дослідженню питань адміністративної відповідальності, поняттю та класифікації адміністративних правопорушень, оскарженню, присвятили свої наукові труди такі видатні вчені як Ю.П. Битяк, К.О. Дубова, В.В. Іщенко, Є.П. Калугін, Д.М. Кобелька, Л.В. Коваль, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, Д.М. Лук'янець, Д.В. Лученко, А.І. Миколенко, О.С. Мирошніченко, М.В. Новицька, І.І. Огороднікова, Є.В. Устименко, О.Л. Чернецький, К.О. Чижко, В.П. Тимошук та ін.

Відповідно до статті 9 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП), адміністративне правопорушення (проступок) –

це протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, встановлений порядок управління та за яку законом передбачено адміністративну відповідальність [1]. Таким чином, адміністративне правопорушення має чотири основні ознаки: протиправність – діяння суперечить вимогам законодавства; винність – наявність умислу чи необережності у діях особи; караність – встановлення законом адміністративної санкції; суспільна шкідливість – посягання на охоронювані законом суспільні відносини. Проте наукова дискусія щодо змісту цього поняття триває й досі.

В адміністративно-правовій науці сформульовано багато підходів до класифікації адміністративних правопорушень. Так, наприклад, О.І. Миколенко наголошує, що класифікація адміністративних проступків – це їх розподіл по групах (категоріях) залежно від того чи іншого критерію та має як практичне, так і теоретичне значення. По-перше, необхідна для цілісного уявлення структури протиправних діянь, за які законодавством передбачена адміністративна відповідальність; по-друге, з'ясування специфіки окремих груп адміністративних правопорушень; по-третє, розуміння особливостей процесуального порядку притягнення винної особи до адміністративної відповідальності за проступки відповідної категорії [2, с. 43–44].

З метою визначення правових та організаційних засад застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету, територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності та запобігання порушенням прав людини у 2014 р. був прийнятий Закон України «Про санкції» [3].

Відповідно до Закону України «Про санкції» від 14.08.2014 р. №1644-VII з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави можуть застосовуватися спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) (ст. 1) [3].

Серед основних теоретичних проблем – розмежування адміністративних і кримінальних правопорушень, визначення критерію суспільної небезпечності, а також питання щодо індивідуалізації відповідальності. У сучасних умовах розвитку правової держави особливого значення набуває гуманізація адміністративної відповідальності, запровадження інститутів альтернативних санкцій і профілактичних заходів.

Важливою тенденцією є трансформація адміністративно-деліктного законодавства у контексті європейської інтеграції. Впровадження принципів верховенства права, пропорційності та належної правової

процедури має стати основою для оновлення КУпАП та приведення його у відповідність до європейських стандартів захисту прав людини, закріплених у практиці Європейського суду з прав людини.

У перспективі реформування адміністративного законодавства необхідно забезпечити його системність, узгодженість і чіткість дефініційного апарату, що дозволить підвищити ефективність правозастосування та зміцнити довіру громадян до органів публічної влади.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

2. Миколенко А. І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні : навч. посіб. Х. : «Одисей». 2004. 272 с.

3. Про санкції: Закону України від 14.08.2014 р. № 1644-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 40. Ст. 2018. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-60>

Михайленко О. О.,

аспірант кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності

Навчально-наукового інституту права

імені князя Володимира Великого

ПрАТ ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

м. Київ, Україна

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОЛАБОРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Суспільна небезпека колабораційної діяльності як кримінального правопорушення полягає у тому, що це явище є серйозною загрозою національній безпеці та державному суверенітету. У кримінальному законодавстві України стаття за колабораціонізм введена три роки тому, тому ще не напрацьована значна судова та слідча практика [1, с. 180]. Зокрема, категорія «колабораційна діяльність» в Україні на законодавчому рівні було введено з моменту прийняття спеціального законодавчого акту щодо встановлення кримінальної відповідальності за такі дії з 2022 р. [2], і з того часу Кримінальний кодекс України передбачає його форми, а також підстави відповідальності [3] та має дві